

Oordeel over de opleiding

Steeds meer studenten raden hun opleiding aan	2
Niet-bekostigd: studenten tweedegraads hbo raden studie vaker aan	3
Minder ulo-studenten raden opleiding aan	5
Uitkomsten inspectie onderzoek vergelijkbaar met NSE uitkomsten	7

“Zou je jouw opleiding aanraden aan vrienden, familie of collega’s?” In dit deel is te lezen in welke subsectoren of soort hoger onderwijs studenten in het hoger onderwijs dit vaker doen.

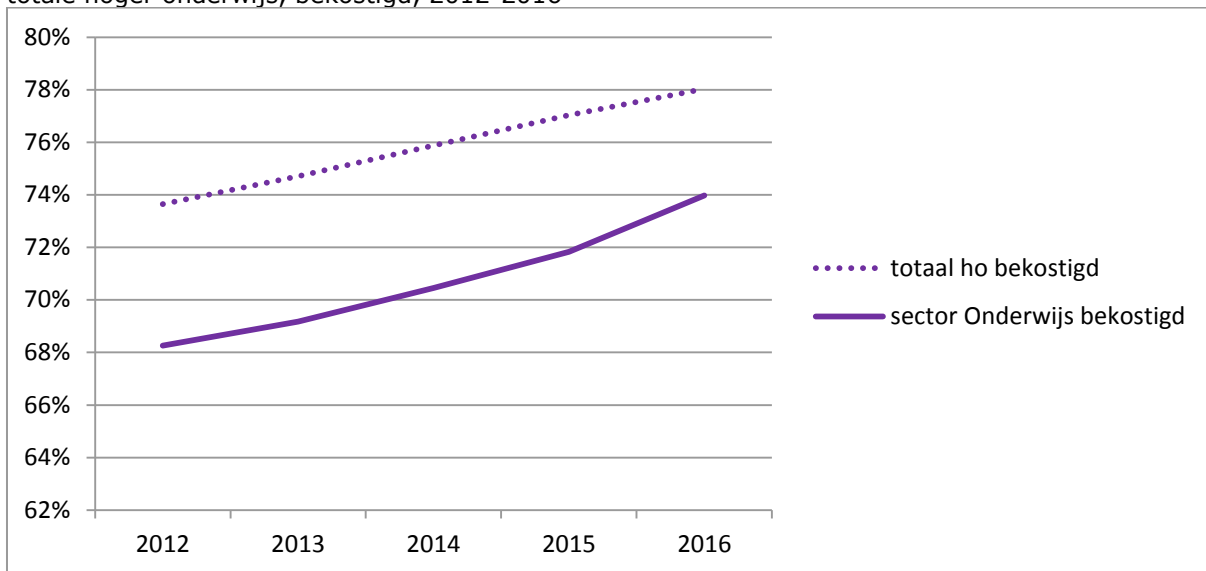
De studentenoordelen zijn gebaseerd op de uitkomsten uit de Nederlandse Studenten Enquête van 2016. Het gaat specifiek om vraag 21/V42 in de vragenlijst: “Zou je jouw opleiding aanraden aan vrienden, familie of collega’s?”.

We hebben de uitkomsten van eigen onderzoek naast de NSE uitkomsten gelegd. De methode van onderzoek was overigens niet geheel gelijk: de NSE bevraagt *studenten*, de inspectie heeft onderzoek gedaan onder *afgestudeerden*. De vragen in het inspectieonderzoek luiden: “Zou u de pabo die u zelf hebt gevolgd, aanraden aan vrienden en bekenden?” cq “Zou u de lerarenopleiding die u zelf hebt gevolgd, aanraden aan anderen?”

Steeds meer studenten raden hun opleiding aan

In de sector Onderwijs raden studenten in bekostigde opleidingen hun opleiding minder vaak aan dan studenten in het totale hoger onderwijs. Het verschil tussen deze twee groepen ligt al een aantal jaar op zo'n 4 tot 5 procentpunt. Voor beiden geldt dat het percentage studenten dat hun opleiding aanraadt in de loop van de jaren toeneemt. Deze stijging is terug te zien in Figuur 9.1.

Figuur 9.1: Sector Onderwijs: percentage studenten dat de opleiding aanraadt, in de sector en het totale hoger onderwijs, bekostigd, 2012-2016

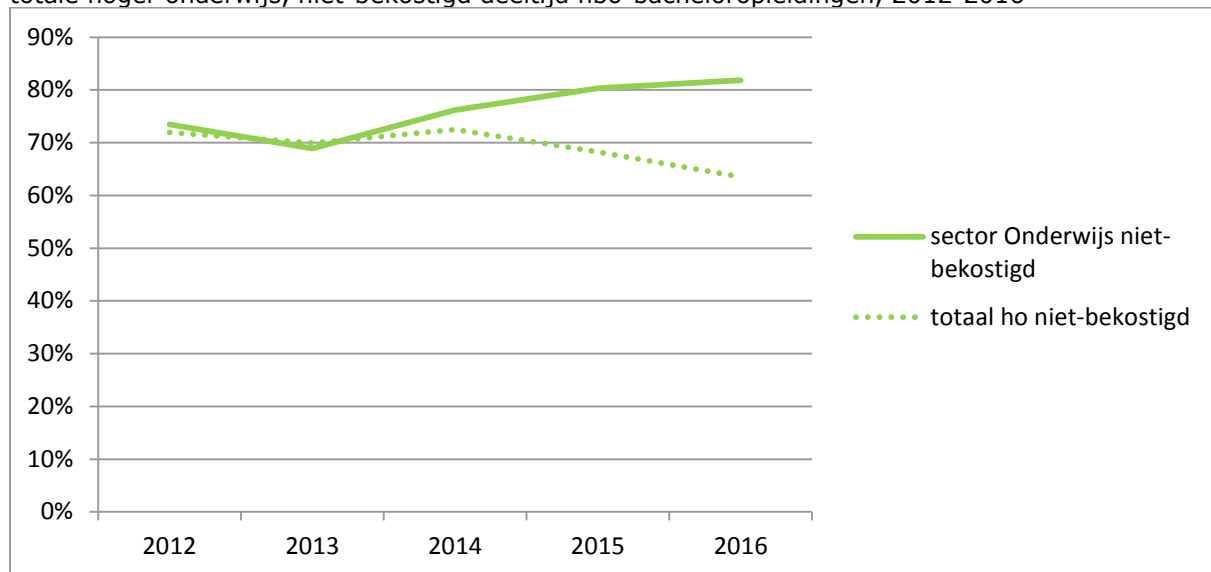
Bron: NSE; studiekeuze123, bewerkingen Inspectie van het Onderwijs, 2016

Niet-bekostigd: studenten tweedegraads hbo raden studie vaker aan

We kunnen de niet-bekostigde opleidingen in de sector Onderwijs vergelijken met de niet-bekostigde opleidingen in het totale hoger onderwijs. De niet-bekostigde opleidingen in de sector Onderwijs bestaan voor twee derde uit deeltijd tweedegraadslerarenopleidingen hbo (bacheloropleidingen).

Uit Figuur 9.2 blijkt dat bij de sector Onderwijs vanaf 2014 verhoudingsgewijs steeds meer studenten hun opleiding aan anderen aanraden. Dit gebeurt niet bij de niet-bekostigde opleidingen in het totale hoger onderwijs. In 2012 en 2013 waren de percentages ongeveer gelijk. Het verschil in 2016 is 18 procentpunten.

Figuur 9.2: Sector Onderwijs: percentage studenten dat de opleiding aanraadt, in de sector en het totale hoger onderwijs, niet-bekostigd deeltijd hbo-bacheloropleidingen, 2012-2016

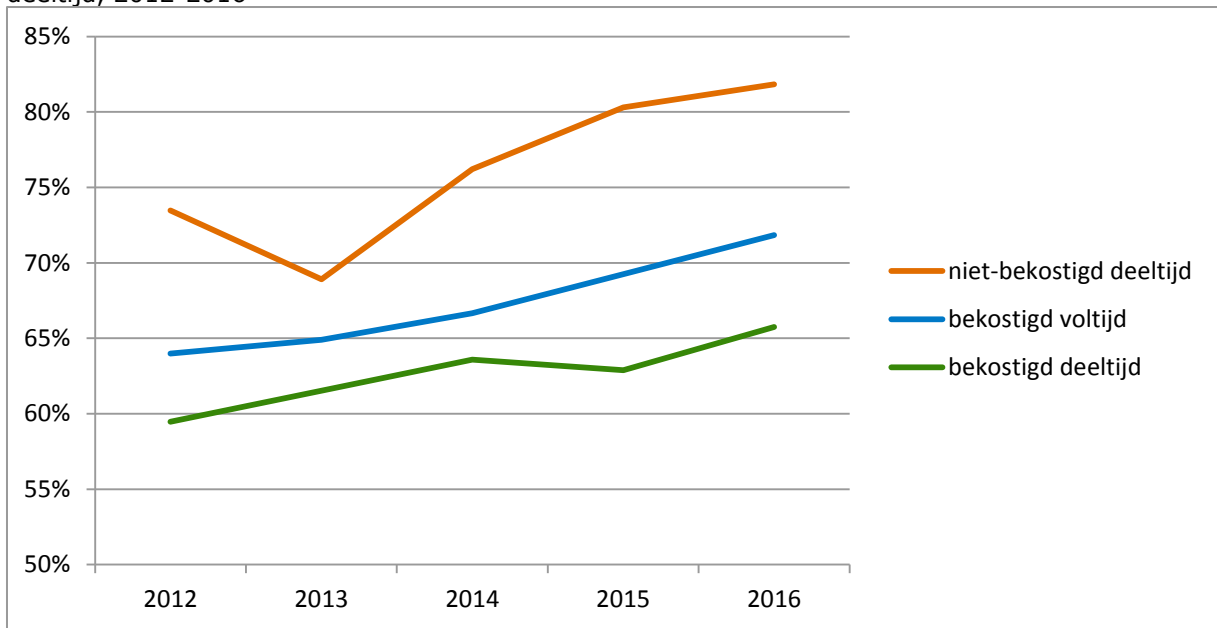
Bron: NSE; studiekeuze123, bewerkingen Inspectie van het Onderwijs, 2016

De beschikbare gegevens over de indicator 'aanraden' over het niet-bekostigde onderwijs gaan voor twee derde over de deeltijd tweedegraads lerarenopleidingen hbo. We kunnen de gegevens over deze laatste groep ook vergelijken met de bekostigde voltijd- en deeltijdopleidingen tweedegraads lerarenopleidingen hbo. Figuur 9.3 geeft dat weer.

In Figuur 9.3 is te zien dat het percentage studenten dat de opleiding aan anderen zou aanraden, bij alle drie de groepen toeneemt. Binnen de subsector zijn de deeltijdstudenten in de niet-bekostigde opleidingen hbo tevredener dan studenten in het bekostigd onderwijs.

Als we de voltijd- en deeltijdvarianten in het bekostigd onderwijs vergelijken, blijkt dat de voltijd-studenten positiever zijn over de opleiding dan deeltijders. De bekostigde deeltijd opleidingen hebben tussen 2014 en 2015 een iets teruglopend percentage 'aanraders' waardoor het verschil tussen deeltijd en voltijd groter wordt.

Figuur 9.3: Sector Onderwijs: percentage studenten dat de opleiding aanraadt, in de subsector tweedegraads lerarenopleidingen hbo, naar bekostigd voltijd, bekostigd deeltijd en niet-bekostigd deeltijd, 2012-2016

Bron: NSE; studiekeuze123, bewerkingen Inspectie van het Onderwijs, 2016

Minder ulo-studenten raden opleiding aan

In Figuur 9.3 zagen we een verschil tussen voltijd- en deeltijdopleidingen in de subsector tweedegraads hbo. We hebben onderzocht of dit verschil ook bij de andere subsectoren aanwezig is.

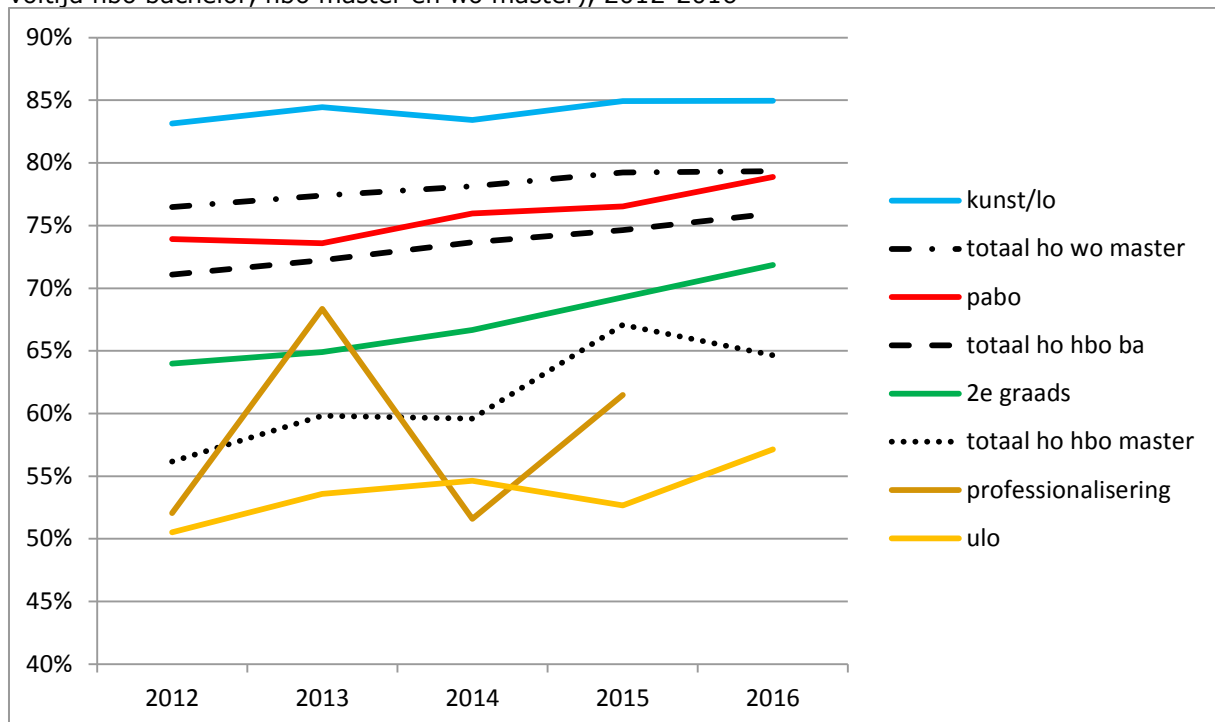
De bekostigde voltijdopleidingen per subsector zijn te zien in Figuur 9.4, de bekostigde deeltijdopleidingen in Figuur 9.5.

Studenten in de lerarenopleidingen kunst/ lichamelijke opleiding raden hun opleiding vaker aan dan de andere studenten. Dit zien we zowel bij de voltijd opleidingen als bij de deeltijd opleidingen. Bij de voltijdopleidingen is het percentage studenten dat de opleiding aan andere zou aanraden zelfs een stuk hoger dan bij bachelor-opleidingen in het totale hoger onderwijs.

Zowel bij de voltijd- als bij de deeltijdopleidingen is te zien dat de studenten in de ulo's minder vaak hun opleiding aan anderen aanraden dan studenten in de andere subsectoren. En veel minder vaak hun opleiding aanraden dan master studenten in het totale hoger onderwijs.

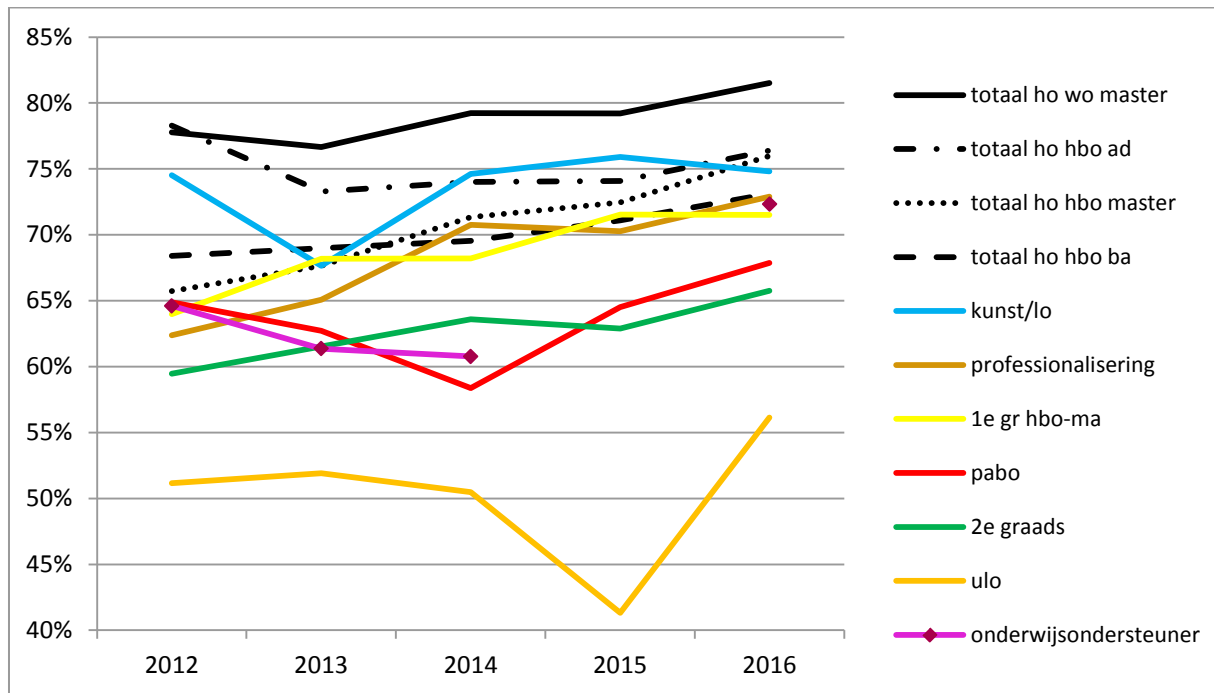
Bij de hbo- masteropleidingen 'professionalisering' zien we bij de voltijd opleidingen een grillig verloop. Dat geldt niet voor de deeltijd-opleidingen en in het totale hbo-onderwijs bij de masterstudenten. Dat grillige verloop betekent dat de studenten het ene jaar hun opleiding veel vaker aanraden dan het andere jaar.

Figuur 9.4: Sector Onderwijs: percentage studenten dat de opleiding aanraadt, in bekostigde **voltijdopleidingen**, naar subsector en het totale hoger onderwijs (respectievelijk bekostigde voltijd hbo bachelor, hbo master en wo master), 2012-2016

NSE; studiekeuze123, bewerkingen Inspectie van het Onderwijs, 2016

Figuur 9.5: Sector Onderwijs: percentage studenten dat de opleiding aanraadt, in bekostigde **deeltijdopleidingen**, naar subsector en het totale hoger onderwijs (respectievelijk bekostigde deeltijd hbo associate degrees, hbo bachelor, hbo master en wo master), 2012-2016

Bron: NSE; studiekeuze123, bewerkingen Inspectie van het Onderwijs, 2016

De heftige fluctuaties in de lijn van professionalisering bij de voltijdopleidingen en bij de ulo's (deeltijdopleidingen) zijn waarschijnlijk het gevolg van het relatief kleine aantal respondenten. De invloed van één oordeel weegt in zo'n geval veel zwaarder dan bij een grotere groep, waardoor trends sneller een grillig patroon vertonen. Voor de sectorbeelden hanteren we bij de gegevens van de NSE, hbo- en wo-monitor de regel dat er minstens 50 respondenten moeten zijn.

Uitkomsten inspectie onderzoek vergelijkbaar met NSE uitkomsten

We hebben de uitkomsten van eigen inspectieonderzoek (rapporten 'Beginnende leraren kijken terug') naast de NSE-uitkomsten gelegd. De inspectie heeft afgestudeerden bevraagd, de NSE de studenten.

De oordelen van afgestudeerden uit het inspectieonderzoek bevestigen het beeld dat de tevredenheid onder studenten over de ulo's (peildatum 2016) achterblijft bij de andere opleidingen uit de sector Onderwijs. Uit het inspectieonderzoek blijkt dat bijna zes van de tien ulo-afgestudeerden de opleiding die hij of zij gevolgd heeft, zou aanraden aan anderen. Vier van de tien zouden dat niet doen. Uit het NSE-onderzoek kwam een percentage van 56 procent van de studenten die de opleiding zou aanraden (2016). Dat percentage omvat zowel voltijd- als deeltijdstudenten. Zie Figuur 9.4 en 9.5.

Voor de overige onderzochte subsectoren zien we dat de tevredenheid van afgestudeerden steeds iets hoger is dan die van studenten. Bij de pabo (2015) ligt het deel van de afgestudeerden dat de opleiding zou aanraden rond de 80 procent, zo blijkt uit het inspectieonderzoek. In het NSE-onderzoek zou 68 procent van de voltijd- en deeltijdstudenten de pabo aanraden. Zie Figuur 9.4 en 9.5.

Het inspectieonderzoek onder afgestudeerden uit de eerstegraads-lerarenopleidingen hbo-master (2016) laat zien dat ongeveer 80 procent de opleiding zou aanraden. De studenten die bevraagd zijn in de NSE geven voor 72 procent aan de eerstegraads lerarenopleiding hbo aan te raden. Zie Figuur 9.5. Het betreft hier alleen deeltijdstudenten.

Bij de tweedegraads lerarenopleidingen hbo (2015) ligt het percentage afgestudeerden dat de opleiding zou aanraden op 75 procent. Ook dit percentage uit het inspectieonderzoek ligt boven de uitkomsten van de NSE onder studenten. Hieruit blijkt dat 72 procent van de voltijd-studenten en 66 procent van de deeltijdstudenten de opleiding zou aanraden (zie Figuur 9.4 en 9.5)

Meer weten: Voor verdere informatie over de subsectoren in de sector Onderwijs zie de factsheets per subsector. Voor meer informatie over de indicatoren in de sector, zie de factsheets per indicator.

Sectorbeeld Onderwijs

Het sectorbeeld Onderwijs gaat over de opleidingen die zijn gericht op het leraarschap. Voorbeelden daarvan zijn de pabo-opleidingen, de eerste- en tweedegraads lerarenopleidingen en de universitaire lerarenopleidingen.

De belangrijkste ontwikkelingen, trends en de stand van zaken in de sector Onderwijs worden in dit sectorbeeld weergegeven. U kunt lezen over groepen van opleidingen of over specifieke indicatoren per opleidingsgroep.

Een sectorbeeld is bedoeld om feitelijk (neutraal) te informeren over de stand van zaken bij de opleidingen. Hiervoor combineert de inspectie verschillende bestaande openbare bronnen over bijvoorbeeld studentenpopulatie, studiesucces en studentenenquête's. Ook de oordelen over de kwaliteit van het onderwijs door de NVAO zijn een bron. Het sectorbeeld Onderwijs is aangevuld met informatie en oordelen uit inspectieonderzoek onder afgestudeerden van pabo's en lerarenopleidingen.

Het sectorbeeld bestaat uit verschillende onderdelen. Na de inleiding, wordt ingegaan op elf indicatoren. Elke indicator komt apart aan bod. Bij elke indicator worden de verschillende groepen opleidingen met elkaar vergeleken. Vervolgens wordt specifiek aandacht besteed aan vijf groepen opleidingen:

- pabo;
- tweedegraads lerarenopleidingen;
- eerstegraadslerarenopleidingen;
- universitaire lerarenopleidingen;
- eerstegraads lerarenopleidingen kunst/lichamelijke opvoeding.

Naast deze vijf groepen onderscheiden we ook opleidingen professionalisering, onderwijsondersteuners en een groep overig. Omdat deze laatste drie groepen niet opleiden tot een onderwijsbevoegdheid worden deze niet apart beschreven. Deze worden wel meegenomen in de beschrijving van de indicatoren. Tenslotte zijn er twee bijlagen. Een met de lijst met alle opleidingen van deze sector en een bijlage die ingaat op de gebruikte databronnen en definities van de indicatoren.

U leest het sectorbeeld als een naslagwerk. Het is niet volgens de traditionele rapportagewijze opgebouwd met de structuur: vraagstelling, onderzoeksbevindingen, conclusie. Dit betekent dat het sectorbeeld niet van voor naar achter gelezen hoeft te worden, maar dat u delen onafhankelijk van elkaar kunt lezen en kunt selecteren wat u interessant vindt om te lezen.

Het sectorbeeld Onderwijs is het derde sectorbeeld dat we presenteren via de website. Eerder publiceerden we al het sectorbeeld Gedrag & Maatschappij en het sectorbeeld Techniek. Over de lerarenopleidingen publiceerden wij in 2014 het rapport *De sector lerarenopleidingen in beeld*, dat u kunt beschouwen als voorloper van het sectorbeeld Onderwijs.

De inspectie is benieuwd wat u vindt van de vorm en presentatie van het sectorbeeld. We nodigen u van harte uit uw reactie met ons te delen.